

Kuncz Elek.

1846—1915.

Kuncz Elek, a kolozsvári tankerület kir. főigazgatója f. évi december hó 9-én, rövid szenvedés után, 70 éves korában meghalt. 25 éve áll a kolozsvári tankerület élén s ez idő óta ez a tankerület a céltudatos, nemzeti nevelő oktatás renaissance-át éli. Nem tartozik folyóiratunk feladatai közé, hogy zajtalan és csendes, fáradhatatlan munkájával kiküzdött sikereit méltassa s annak az áldásos életnek képét megrajzolja. De az a viszony, melybe hivatali állása őt egyházunkhoz s ennek kebelében két középiskolánkhoz állította, kötelességünké tesz legalább egy rövid és vázlatos visszapillantást. E viszony eredete személyi összeütközések nem éppen kellemes reminiscenciái közül indul. A történelmi tárgyilagosság követelményének tartozunk annak a kijelentésével, hogy ez első érintkezés alkalmával ő képviselte a haladás és fejlődés nevében az igazságot s csupán taktikai tekintetben lehet kifogás fellépésének ridegsége ellen. Ám az első szenvedélyek lecsillapodása után a hivatalos érintkezés minden alkalmával csupán jó indulatáról, a haladás és fejlődés felé való céltudatos és erélyes törekvéséről, szigorú tárgyilagosságáról volt időnk meggyőződni. S a kezdet ridegsége és idegenkedése az évek haladásával a kölcsönös megértés alapján a tisztelet és nagyrabecsülés érzelmeinek adott helyet. És ez a változás annál áldásosabb volt, mert egyházunk középiskoláink tekintetében súlyos és jelentős feladat előtt állott. Mindkét középiskolája részére megfelelő épületet kellett építenie s e nagy feladat pénzügyi terhei részére az állam hozzájárulását kellett megnyernie. És hogy e nagy feladat végrehajtása szerencsésen sikerült, abban Kuncz főigazgatónak, különösen székelykeresztúri intézetünk érdekében, el nem vitatható nagy része van. Huszonöt év óta iskoláinkat, mint kormányképviselő, minden évben ő látogatja s az érettségi vizsgálatokon is az utóbbi évtized kivételével a magyar

kormányt ő képviselte. Hivatalos és magán érintkezéseinkben egyaránt csupán emberi nemes és előkelő tulajdonságaival, egy széles látókörű, egyetemesen átfogó pillantású tanár tiszta és kikristályosodott nézeteivel, munkás életének komolyan derült és harmonikus világnézetével volt alkalmunk megismerkedni s ezek alapján tisztelni és megszeretni. Halálát őszintén fájjaljuk s meg vagyunk győződve róla, hogy nemcsak egyházunkra, nemcsak a kolozsvári tankerületre, hanem az egész magyar középfokú oktatásra is érzékeny veszteséget jelent.

Özv. Kovács Dénesné,

szül.

Bencze Anna.

Akik egyházunk történelmét az újabb időkben ismerik, azok előtt nem ismeretlen e név. Még életében kitörölhetlenül be volt írva a történelem lapjaira. Ott állott egyházi jóttevőink díszes sorozatában. 1890. június 24-én tette fel az özvegyi fátyolt, de ezzel egyszerre a halhatatlanság koszoruját is. Kovács Dénes, előbb vargyasi tanító, később désfalvi lelkész, legutóbb pedig bágyoni birtokos, végrendeletében mintegy 120 ezer korona értékű vagyonának örökösévé a magyarországi unitárius egyházat tette azzal a kikötéssel, hogy az Kovács Dénes és neje Bencze Anna nevén önállóan kezeltesék. Ez a vagyon Kovács Dénesnek 1890-ben bekövetkezett halálával a maga teljes egészében az egyház birtokába ment át, mert neje is lemondott minden törvényes igényéről 1000 kor. évi járadék ellenében, amelyet később az egyház 1400 kor.-ra emelt s Kolozsvárt szabad lakással kiegészített. Hogy a tanítói és lelkészi jövedelem mellett Kovács Dénes ilyen tekintélyes vagyont gyűjthetett, az első sorban az ő érdeme, akinek egészséges és gyakorlatias gondolkozását az is jellemzi, hogy 1887. ápr. 10-én kelt levelében folyóiratunk akkori szerkesztőségéhez azt az indítványt adta volt be, hogy előfizetőink az előfizetési díjat 100 a pártoló díjat pedig 200 kor. befizetéssel egyszersmindenkorr váltsák meg, ő maga az utóbbi összeg beküldésével meg is váltotta. De minden esetre a vagyon-gyarapodásnak másik hathatós tényezője az ő neje: Bencze Anna volt. Mi, akik közelebbről ismertük, akik jellemét s életfelfogását tanulmányozhattuk, bizonyoságot tehetünk arról, hogy az ő takarékosága és házias erényei nagy mértékben elősegítették férje nemes szándékait s jóra való törekvéseit. És amikor a vagyonról, ami egyfelől az ő szorgalmának és